

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **Y. K.**, zastoupený JUDr. Milanem Štembergem, advokátem, sídlem Cyrila Boudy 1444, Kladno, proti žalovanému: **Nejvyšší státní zastupitelství**, sídlem Jezuitská 585/4, Brno, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2021, č. j. 11 SPR 4/2021-18, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 9. 2022, č. j. 31 A 118/2021-61,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žadostí ze dne 27. 4. 2021 se žalobce obrátil na žalovaného jako na spravující orgán osobních údajů obsažených v centrální evidenci stíhaných osob (dále jen „CESO“), aby mu sdělil informaci o všech osobních údajích žalobce, k jejichž zpracování došlo či dochází u Policie České republiky ve vymezeném období, a jejich předání žalobci. K výzvě žalovaného žalobce podáním ze dne 30. 6. 2021 upřesnil, že požaduje informace o zpracování svých osobních údajů souvisejících s jeho návštěvou v České republice ve vymezeném období, kdy měl být orgány činnými v trestním řízení na území sledován a následně sledován (resp. pronásledován) rovněž přeshraničně.

[2] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (vyjádřením k žádosti) sdělil žalobci, že není spravujícím orgánem osobních údajů evidovaných v CESO; spravujícími orgány jsou jednotlivé složky soustavy státního zastupitelství. Žalovaný uvedl, že je toliko správcem CESO jako neveřejného informačního systému (§ 12i odst. 4 zákona o státním zastupitelství). Agendu zpracování a ochrany osobních údajů žalovaný vykonává v rámci státní správy státního zastupitelství (§ 13a zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství), nejedná se o výkon působnosti státního zastupitelství (§ 4 téhož zákona). Žalovaný nemá v rámci výkonu státní správy přístup k údajům obsaženým v CESO, tento přístup je jednotlivým státním zastupitelstvím (včetně žalovaného) umožněn jedinečně pro potřeby výkonu jejich působnosti. Z těchto důvodů tak v daném případě nebylo možné, aby žalobce uplatňoval ve vztahu k údajům obsaženým v CESO právo na přístup u žalovaného ve smyslu § 28 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

[3] Žalobce napadl postup žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně, kterou směřoval jednak proti rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.); a zároveň se domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s., kterou spatřoval v nevyřízení jeho žádosti o informaci o zpracovávaných osobních údajích (ve znění jejího upřesnění). Rovněž v žalobě vztahoval žalobce požadavek na informace o zpracovávání jeho osobních údajů v souvislosti s úkony Policie České republiky.

[4] Krajský soud žalobu v části na ochranu proti nečinnosti žalovaného vyloučil k samostatnému projednání a rozhodnutí; v části směřující proti rozhodnutí žalovaného žalobu rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Dospěl k závěru, že s ohledem na neveřejnost CESO a zákonem taxativně vymezený okruh subjektů oprávněných do CESO nahlížet neměl žalovaný povinnost předat žalobci informace o zpracovávaných osobních údajích. Krajský soud vycházel z obsahu žalobcovy žádosti, v níž se žalobce domáhal po žalovaném informací o osobních údajích zpracovávaných Policií České republiky, nikoli žalovaným.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž namítal, že na základě informací od orgánů jiných států má povědomost o tom, že Policie České republiky zpracovává jeho osobní údaje vztahující se k vymezenému období, v němž orgány činné v trestním řízení vůči žalobci vyvíjely blíže neupřesněnou činnost.

[6] Stěžovatel setrval na své argumentaci a rozporoval názor krajského soudu, že z důvodu neveřejnosti CESO na žalovaného nedopadá povinnost, aby jako spravující orgán vyřídil žádost stěžovatele v souladu s § 28 zákona o zpracování osobních údajů, tedy sdělil, zda jsou jeho osobní údaje zpracovávány a za jakým účelem. Stěžovatel upozornil, že se nedomáhá provedení „lustrace“ v CESO, nýbrž vydání informace o zpracovávání jeho osobních údajů. Krajský soud dle stěžovatelova názoru popřel smysl ochrany osobních údajů (práva na informaci o jejich zpracování), když ji vyloučil s odkazem na neveřejnost databáze CESO. Žalovaný v daném případě dle stěžovatele informaci o zpracovávaných údajích nejenže neposkytl (§ 28 odst. 1 zákona o zpracování osobních údajů), ale ani jejich

pokračování

neposkytnutí neodůvodnil ohrožením specifikovaných veřejných zájmů (§ 28 odst. 2 téhož zákona).

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na skutečnost, že stěžovatel vychází z mylného předpokladu, že žalovaný má povinnosti spravujícího orgánu osobních údajů ve vztahu k údajům obsaženým v CESO. Spravujícími orgány jsou však konkrétní státní zastupitelství ve vztahu k jimi zpracovávaným osobním údajům, které do CESO vkládají. Stěžovatel se dle žalovaného dopouští záměny pojmů *správce CESO* a *spravující orgán*. Argumentaci, dle kterého stěžovatel nepožaduje lustraci v CESO, nýbrž vydání informace o zpracování svých osobních údajů, žalovaný označil za zmatečnou. Nutnou podmínkou k tomu, zda jsou určité osobní údaje předmětem zpracování v určité databázi, evidenci, či informačním systému, je dle žalovaného zjištění, že se takové údaje v systému vůbec nacházejí. Musí tedy dojít k lustraci osoby, bez jejího provedení je požadavek nerealizovatelný. Závěrem žalovaný upozornil na skutečnost, že CESO obsahuje údaje zpracovávané soudy, státními zastupitelstvími (popř. Úřadem evropského veřejného žalobce). Stěžovatel však opakovaně požadoval a požaduje po žalovaném poskytnutí osobních údajů zpracovávaných Policií České republiky.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[9] V úvodu se Nejvyšší správní soud nejprve byl nucen zabývat otázkou určení relevantní právní úpravy, která má být na věc aplikována, neboť stěžovatel se v komunikaci s žalovaným i v následném soudním řízení dovolává aplikace několika právních předpisů na úrovni vnitrostátního i evropského práva.

[10] V posuzované věci se jedná o problematiku zpracování osobních údajů, které lze s ohledem na stěžovatelem tvrzené skutečnosti podřadit pod zpracování za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost. Z tohoto důvodu se tedy na uvedené zpracování osobních údajů nevztahuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, dále jen „nařízení GDPR“ – z angl. *General Data Protection Regulation*), jak vyplývá z jeho čl. 2 odst. 2 písm. d). Argumentace stěžovatele nařízením GDPR proto není pro projednávaný případ relevantní.

[11] Právní úprava zpracování osobních údajů státními orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (dále jen „směrnice LED“ – z angl. *Law Enforcement Directive*).

[12] Ve vnitrostátním právu byla směrnice LED (obdobně jako nařízení GDPR) promítnuta do zákona č. 110/2019 Sb., o ochraně osobních údajů, konkrétně úpravou

obsaženou v jeho hlavě III. Ačkoli si zákon z legislativně technických důvodů pro vlastní potřeby vypůjčuje (prostřednictvím odkazu) i některé definice z nařízení GDPR (§ 24 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů), je v ostatní právní úprava obsažená v hlavě III zcela samostatná. S výjimkou některých definic se tedy nařízení GDPR na materii upravenou v hlavě III zákona o ochraně osobních údajů nepoužije.

[13] Zákon o ochraně osobních údajů zakládá právo fyzické osoby (jako subjektu, jehož osobní údaje mohou být v souvislosti s prevencí, vyšetřováním, odhalováním či stíháním trestných činů zpracovávány) požádat o *sdělení, zda spravující orgán zpracovává* její osobní údaje a pokud ano, o jejich *předání a sdělení dalších doprovodných informací*, jako jsou např. účel zpracování, právní titul ke zpracování, zdroj údajů (§ 28). Dále existuje právo fyzické osoby požádat o opravu nebo doplnění jejích osobních údajů, či o jejich výmaz (§ 29). Uvedené žádosti vyřizuje spravující orgán postupem dle § 30 téhož zákona, tedy *písemnou odůvodněnou informací* poskytnutou v zákonné lhůtě šedesáti dnů.

[14] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 11. 2020, č. j. 4 Azs 246/2020-27, č. 4113/2021 Sb. NSS, dospěl k závěru, že ačkoli písemná informace o vyřízení žádosti o přístup k osobním údajům (§ 28 zákona o ochraně osobních údajů) poskytnutá podle § 30 odst. 4 téhož zákona není výsledkem správního řízení vedeného podle správního řádu či jiného procesního předpisu, jedná se o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť naplňuje formální znaky rozhodnutí a je způsobilé zasáhnout do práv žadatele. Citovaný rozsudek navázal na dřívější judikaturu Nejvyššího správního soudu vztahující se k předchozím právním úpravám (viz rozsudky ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 49/2018-50, ze dne 7. 10. 2016, č. j. 8 As 37/2016-31, nebo ze dne 25. 6. 2014, č. j. 1 Aps 15/2013-33, č. 3088/2014 Sb. NSS).

[15] V nyní projednávaném případě stěžovatel uplatnil vůči žalovanému právo na přístup k osobním údajům (s výslovným odkazem na § 28 zákona o zpracování osobních údajů), neboť jej považoval za spravující orgán osobních údajů obsažených v CESO. Žalovaný se za spravující orgán ve vztahu k údajům evidovaným v CESO nepovažoval a za daných skutkových okolností dospěl k závěru, že se u něj stěžovatel nemůže úspěšně domáhat práva na přístup k osobním údajům obsaženým v této evidenci. Žalobou napadené vyjádření žalovaného tak je v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. (obdobně ostatně Nejvyšší správní soud posoudil povahu podobného přípisu správního orgánu ve výše citovaném rozsudku č. j. 4 Azs 246/2020-27, bod 20).

[16] Pokud se jedná o vlastní obsah vyjádření žalovaného, že není spravujícím orgánem osobních údajů evidovaných v CESO, neboť spravující orgány jsou jednotlivé složky soustavy státních zastupitelství, žalovaný jinými slovy stěžovateli sdělil, že nezpracovává osobní údaje specifikované v žádosti, které by mohl stěžovateli předat a poskytnout mu doplňující informace ve smyslu § 28 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů. Své vyjádření žalovaný učinil písemně a s odůvodněním, jak předpokládá § 30 odst. 4 téhož zákona. Jedinou jeho vadu představuje absence poučení o možnosti žádat o soudní ochranu [§ 30 odst. 3 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů], která však v daném případě nevedla k porušení stěžovatelových práv, který možnosti soudní obrany využil, a krajský soud o jeho žalobě věcně rozhodl.

pokračování

[17] Co do věcného posouzení se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s hodnocením krajského soudu, že žalovaný v daném případě nebyl povinen předat stěžovateli informace o zpracovávaných osobních údajích označených stěžovatelem v žádosti, a pouze doplňuje a upřesňuje, že tato povinnost netížila žalovaného již z toho důvodu, že osobní údaje specifikované stěžovatelem žalovaný nezpracovává. Tento závěr se opírá zejména o § 12i odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, který stanoví, že *Nejvyšší státní zastupitelství je správcem centrální evidence stíhaných osob, v níž jsou za účelem předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech, zpracovávány ze spisů vedených soudy, státním zastupitelstvím a Úřadem evropského veřejného žalobce tyto kategorie osobních údajů (...)* [pozn.: zákon dále v písm. a) až e) vymezuje jednotlivé kategorie zpracovávaných osobních údajů; zvýraznění podtržením doplnil soud].

[18] Z citovaného ustanovení zákona je zřejmé, že v CESO jsou evidovány „toliko“ údaje ze spisů vedených soudy a státními zastupitelstvími (popř. evropským veřejným žalobcem), nikoli vedených policií. Stěžovatel však po žalovaném požadoval informace o osobních údajích zpracovávaných v rámci této databáze právě Policií České republiky. Takové údaje však v databázi CESO neexistují, na což správně krajský soud v napadeném rozsudku poukázal. Již z tohoto hlediska tedy byla stěžovatelova žádost vyřízena správně, neboť nelze poskytnout informace o osobních údajích, které spravující orgán vůbec nezpracovává. Požadoval-li stěžovatel přístup k informacím o osobních údajích zpracovávaných policií, měl se obrátit přímo na tento spravující orgán, resp. na jeho pověřence pro ochranu osobních údajů ve smyslu § 79a odst. 2 písm. e) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

[19] Rozhodnutí žalovaného ob stojí i z dalších v něm akcentovaných důvodů. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem žalovaného, že stěžovatel zaměňuje pojmy *správce* a *spravující orgán*. Skutečnost, že žalovaný je správcem CESO (§ 12i odst. 3 zákona o státním zastupitelství), a tedy organizačně a technicky zabezpečuje provoz tohoto systému, neznamena, že je zároveň spravujícím orgánem povinným plnit povinnosti plynoucí z § 28 až § 30 zákona o ochraně osobních údajů. Tím by žalovaný byl toliko ve vztahu k osobním údajům vkládaným a spravovaným jím samotným, ty však stěžovatel předmětem žádosti neučinil. Jestliže jsou osobní údaje (a obecně veškeré informace) do CESO „vkládány“ jejich automatickým nahráváním dat z dílčích informačních systémů spravovaných jednotlivými státními zastupitelstvími, která disponují konkrétními podklady, na jejichž základě posuzují umožnění přístupu subjektu k osobním údajům, jsou to ony, kdo ve vztahu k těmto osobním údajům vystupují v postavení spravujícího orgánu. V daném případě se však stěžovateli jednalo o osobní údaje zpracovávané Policií České republiky a kterékoli její organizační složky, které obsahem databáze dle citovaného § 12i odst. 3 zákona o státním zastupitelství nejsou.

[20] K dalším námitkám stěžovatele obsaženým v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud pouze ve stručnosti uvádí, že z důvodů vyložených výše nebylo nezbytné se v souzené věci zabývat otázkami souvisejícími s dopady nevěřejnosti CESO, do které má bez výjimky přístup pouze taxativní výčet orgánů veřejné moci (§ 12i odst. 4 zákona o státním zastupitelství). Jak již bylo uvedeno výše, žalovaný v daném případě nebyl ve vztahu ke

stěžovatelem požadovaným osobním údajům spravujícím orgánem, a tedy jím vyslovené úvahy v tomto směru (stejně jako úvahy krajského soudu) byly nadbytečné.

[21] Namítal-li stěžovatel, že žalovaný informaci o zpracovávaných údajích neposkytl (§ 28 odst. 1 zákona o zpracování osobních údajů), ani nevyhovění žádosti neodůvodnil ohrožením specifikovaných veřejných zájmů (§ 28 odst. 2 téhož zákona), v této souvislosti opomíjí, že § 28 odst. 1 zákona o zpracování osobních údajů předpokládá rovněž možnost spravujícího orgánu sdělit subjektu, že jím označené osobní údaje vůbec nezpracovává. To žalovaný v daném případě vyrozuměním doručeným stěžovateli učinil, v němž současně sdělil konkrétní důvody, které byly následně podrobeny soudnímu přezkumu.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu